

Publicistika

Miminko jako restart nové naděje

Ženám, které neplánovaně čekají dítě nebo jim chybí rodinné zázemí, pomáhá na cestě k samostatnosti Azylový dům pro těhotné ženy a matky v tísní ve východočeských Hamrech u Hlinska.

Nad nedalekým lesem se pomalu zvedá ranní mlha. „Je to tu jako na konci světa, klid, ale ne každý to ocení,“ líčí vedoucí domu Pavla Glogarová s tím, že někomu zde ve Žďárských vrších chybí ruch města. Ve velkém společenském sále azylového domu praská v krbu dřevo, shora se ozývá dupání hraček dětí. Je jich tu právě osm, tedy osm neúplných rodin, kterým dům zajišťuje ubytování, poradenství a zázemí, a to i v nynější pandemické době.

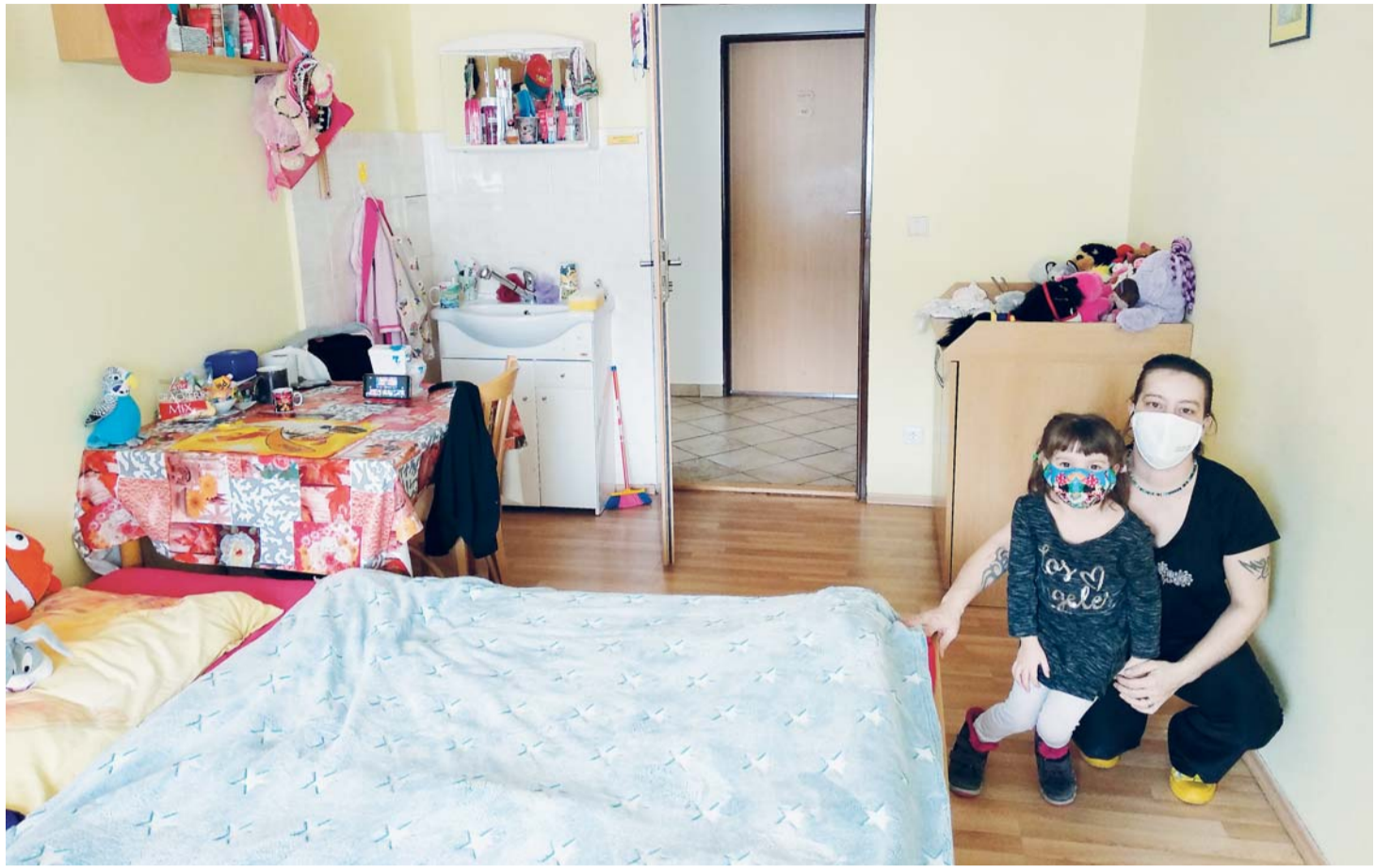
Loni dům ubytoval třeba ženu v šestém měsíci, která ležela v nemocnici kvůli těhotenským komplikacím, a nadto se nakazila koronavirem – po propuštění tedy neměla moc na výběr, ve kterém zařízení by ji přijali. Na deset dní ji proto dům izoloval do oddělených prostor, jež jinak provozuje jako penzion pro hosty. Dalšími součástmi domu jsou secondhandový obchůdek a knihovna pro veřejnost.

Dům slouží pro matky s dětmi do sedmi let a má sedm pokojů. Loni zde pomohli celkem sedmnácti ženám, k jejichž běžným starostem se přidala pandemie. „Snažily jsme se je uklidnit a udržet dobrou atmosféru,“ vzpomíná sociální pracovnice Marie Danielová. „A také jim přetlumočit aktuální zprávy o vývoji situace,“ dodává Glogarová. Dvě matky aktuálně čekají na test, protože se děti ve školce setkaly s nakaženým.

Jednou z obyvatelky je od loňska paní Eva s pětiletou dcerou. „Počkejte, musím to tu trochu poklidit,“ varuje mě před focením, abych počkala na chodbě před pokojem. A za pár minut mě zve dál, kde jsou na poličkách vzorně srovnané plyšáky a hračky. „Sehnala jsem práci a brzy se budeme stěhovat do vlastního bydlení,“ raduje se klientka. „A já příští rok půjdu do školy a taky budu mít dírký na náušnice,“ těší se její dcerka.

Pomoc 24 hodin denně

Historie tohoto díla na ochranu nenarozených dětí sahá do 90. let, kdy podobné „azyláky“ nebyly zdaleka běžné; nečekaně těhotné ženy měly jen omezené možnosti volby, pravděpodobně byly i častěji nuceny k interrupci a ocitaly se v mnohem větší bídě. „Nadační fond Betlém nenarozeným nevznikl primárně jako křesťanská organizace, ale v jeho základech jistě byly křesťanské hodnoty včetně úcty k životu od jeho počátku,“ osvětluje ředitelka domu, který se v letech 2003–2007 díky dobrovolníkům postupně proměnil z ruiny v příjemné zázemí. Zřizuje jej Obecně prospěšná společnost Dlaň životu se sídlem v Ostravě, kde provozuje poradnu Cesta těhotenstvím

Klientka Eva s dcerou se brzy odstěhují do vlastního bydlení.

Snímek autorka

a úzce spolupracuje se zmíněným fondem. Většina dobrovolníků pochází právě z Moravskoslezského kraje.

Sedmičlenný tým domu poskytuje služby ve dne v noci, prvoročnicím asistuje například při kojení. Každý týden mají maminky schůzku se sociální pracovnicí, skupinovou terapii a v domě postupně absolvují také program Cesta mateřstvím, který má za úkol zlepšit jejich rodičovské kompetence. Při setkáních mají vyhrazený čas i na to, aby jedna druhou pochválily, co se jim v týdnu povedlo ve vzájemných vztazích i práci. Klientky mají v domě také možnost přivýdělků v tréninkovém zaměstnání – v domácích pracích nebo na rozlehlé zahradě, kde se chovají slepice. „Vytvářejí si tím do budoucna pracovní návyky, posílají výkaz docházky a denně se střídají v úklidu kuchyně. Získají povědomí o tom, jak funguje domácnost,“ vypočítává Danielová.

V domě nyní krátce přes rok žije také paní Julie s jedenáctiměsíčním synem. „Rozešla jsem se s přítelem,“ popisuje začátek své cesty sem. V době rozchodu navíc nevěděla, že je těhotná. „Chvilí jsem ještě chodila do práce, ale pak mě z ní vyhodili – právě kvůli těhotenství. Nezbylo mi tedy, než vyhledat azyl,“ přibližuje. Do Hamrů nastoupila v sedmém měsíci. Nyní už má díky přivýdělků i něco našetřeno a těší se na samostatné bydlení a zaměstnání. „Hodně jsem se toho tady naučila – pořádně vařit a starat se hezky o malého,“ říká šťastně.

Mnoho žen uniká do azylového domu od domácího násilí nebo partnera závislého na alkoholu či jiných drogách. „Stalo se, že se tu tito muži objevili, i v podnapilém stavu, a pak jsme se vždy snažily stát klientkám za zády

a chránit je,“ ohlíží se Danielová. Dům se kvůli bezpečnosti žen a dětí dokonce zpočátku nacházel na utajené adrese, ale postupně se od toho upustilo. „Je lepší, když je naše činnost pro zdejší okolí průhlednější, a můžeme tak i snáze zvát lidi na různé akce,“ nastiňuje Glogarová. Jsou i případy, kdy se klientky k násilnickým partnerům vrátí. „Některé muži nechtějí se svou agresivitou nic dělat. Klobouk dolů před každým, který na svém chování pracuje a vyhledá odbornou pomoc,“ zdůrazňuje vedoucí domu.

Začíná to nefunkční rodinou

V neposlední řadě je v domě nabídka duchovní podpory, do jeho domácí kaple jednou měsíčně dochází slavit mši svatou hlinecký děkan P. Marian Sokol a dům spolupracuje kromě mnohých dalších také s kutnohorským knězem Janem Uhlířem. Většina klientek sice není z věřícího prostředí, ale podle Glogarové vnímají mateřství jako dar. „Převážná většina jsou prvoročnice a miminko je pro ně životní restart, nová naděje – nikdo je třeba od malička neměl rád nebo je naopak chtěl, ale jen na jednu noc. A najednou čekají dítě, které je bude mít rádo. Možná je to jejich forma úcty k životu,“ uvažuje vedoucí. A připouští, že kvůli traumatu z dětství mladých maminek se vztah k dítěti ne vždy dobře rozvine. Některé klientky měly za sebou také interrupci. „Důležité je, aby se cítily od nás přijaté,“ zdůrazňuje vedoucí, „ale na prvním místě je pro nás dítě. Těhotná matka totiž v našem právním systému až tak nikoho nezajímá – je brána jako dospělá a zodpovědná, jako by nebylo koho

chránit. Nás ale to její miminko v břiše zajímá hodně!“

Domem za déle než třináct let prošlo celkem 165 žen a 222 dětí (včetně těch, které se narodily až po odchodu odtud). Do přirozeného prostředí (zpátky k rodičům, k partnerovi nebo do vlastního bydlení) jich například loni odešlo pět a dalších šest se přestěhovalo do jiného zařízení. „Snažíme se předem navázat spolupráci s místními Charitami a jinými podpůrnými organizacemi, aby matkám v novém prostředí pomohly například sehnat doktory nebo vyřídit úřední věci – a měly tak síť kontaktů,“ uvádí Danielová.

Tým zůstává s některými klientkami v přátelském, ale rovněž materiálním kontaktu i poté, co odejdou. To je případ maminky, která do domu nastoupila s pětiletou holčičkou, čekala dvojčata, ale od rodičů ani od otce dětí neměla žádnou podporu. „Byla velmi vstřícná. Nyní už bydlí jinde, chodí do zaměstnání a o děti pečuje sama. Dělá, co může. K domácí výuce jsme jí pro děti pořídili tablety,“ zmiňuje Glogarová.

Mimo pandemii se mohou bývalé klientky účastnit každoměsíčních a již tradičních dobrovolnických brigád s rodinami, které stály u základů díla. „Klientky mohou nahlížet do vztahů těchto lidí a něco z nich čerpat pro svůj život,“ přibližuje Glogarová. „Červenou nití v jejich životních příbězích jsou totiž u sta procent z nich nefunkční nejbližší vztahy v rodině, a přitom právě na tyto lidi se v případě potřeby každý člověk přirozeně obrací,“ konstatuje. Na tento fakt podle vedoucí, nasedají další sociální problémy, když žena nečekaně otěhotní. TEREZA ZAVADILOVÁ

DOPISY

Ad Nepošleš dezinformaci KT 10/2021

Děkuji vám za krásnou dvoustranu o „fake news“. Je to velmi potřebné. Řada katolíků v mém okolí, včetně několika kněží, již pár let ve falešných zprávách „jede“. Konkrétně se v našem děkanátu mezi některými kněžími přeposílalo video o tom, jak očkování mění lidskou DNA. Nedávno jeden slovenský kněz na Moravě kázal o svěcené vodě a použil informace z ruského dezinformačního webu: tvrdil, že voda posvěcená knězem je mnohem průzračnější a čistší a že vědci v Rusku dokázali, že záračně krystalizuje v úplně jiné krystalické soustavě než voda neposvěcená. Zatímco ti, kdo studovali termomechaniku, dobře vědí, že voda krystalizuje sama od sebe hned v několika krystalografických soustavách, v závislosti na velikosti atmosférického tlaku. Je to skutečně vážná situace, protože jak řekl P. Petráček: „Některé kněží se ve snaze zpřístupnit vědicím evangelium stávají nekompetentními.“ Z návalu povinností popadnou, co je po ruce, a neumějí efektivně pracovat s informačními zdroji, nebo – což

je ještě horší – je nikdo během studií nenaučil kritickému myšlení. Z vlastní zkušenosti mohu říci, že hodně fake news e-mailů se k nám přeposílá ze Slovenska. Některé mají původ až u extremisty P. Dohnala z Ukrajiny, k němuž někteří katolíci přestupují (i v našem městě), nebo jsou v dobré víře přeposílány od katolíků na Slovensku. Ing. MALIŇÁK, Valašské Meziříčí

Ad Papežův slovník mluví k srdci člověka KT 9/2021

Potěšila mě informace o knize Bergogliův slovník. Je mi sice 72 let, ale protože mám možnost se poměrně dost stýkat s dětmi a mladými lidmi, leží mi už dlouho na srdci doteď stále používaný „církevní“ jazyk. Někdy se divíme, že mladí lidé z církve odcházejí nebo o kontakt s ní příliš nestojí. Zamyslel se vůbec někdy někdo nad propastným rozdílem mezi normálním vyjadřováním mladých (nemyslím vulgaritu) a jazykem modliteb a písní z kancionálu? Může dnešní mladý člověk s upřímnou opravdovostí říkat třeba výrazy loretánské litanie, litanie k Srdci Ježíšovu a některé další modlitby? Květnatý styl baroka, nebo i vyjadřování 19. století jsou jim opravdu cizí a u mnoha slov

neznají ani jejich význam. Je to, jako by taneční mistr v tanečních požadoval zadání formou: „Panno Márinko, prokážete mně tu čest a věnujete mně valčík?“ Kolik by v tom asi bylo opravdovosti? Snad zmíněná kniha Svatého otce přivede k zamyšlení i nad tímto tématem. MARIE KLANCOVÁ, Kladno

Ad Žehnání v rodině KT 9/2021

Katolický týdeník rád čtu od první do poslední strany, líbí se mi jako celek. Téměř v každém čísle mě osloví některá pasáž nebo pozoruhodná myšlenka. Nyní již podvakrát to k mé radosti byla celá stránka. Konkrétně článek od P. Váchy s názvem Co všechno může zabít, ale rád bych vyzdvihl celou str. 14 o žehnání v rodině od Václava Štauda a P. Pavla Hověze. Myslel jsem si, že ve svém věku přes sedmdesát let už všechno o této krásné součásti naší náboženské praxe vím. Autor však mne (a věřím, že i mnohé další čtenáře) poučil způsobem hodným chvály. Nechť se jemu i vám stále daří oslovovat kvalitní autory. Nechť Pán žehná vaší záslužné práci. Připojuji pozhňání z Nm 6,24-26: „Ať ti Hospodin žehná a chrání tě! Ať

Hospodin nad tebou rozjasní svou tvář a daruje ti přízeň! Ať Hospodin k tobě obrátí svou tvář a obdarí tě pokojem!“ FRANTIŠEK ZAJÍČEK, Brno

Vklady složenek

Rádi bychom našim čtenářům poděkovali za trvalou podporu všem organizacím, které se představují ve speciálních přílohách KT. Zároveň bychom rádi připomněli, že nikdo není povinován touto podobou darů a almužny. Inzertní pravidla jsou jednoduchá – nanejvýš jedna složenka ve vydání. Z naší strany jde o nabídku informací o prověřených organizacích, které konají dobro u nás i v rozvojovém světě z darů dobrodinců. Jde o dílo naší katolické Charity či Papežských misijních děl, ale podpory se dostává i hodnotovému vzdělávání na našich školách, farnostem v budování komunitních center a roky už naši čtenáři pomáhají například s udržením zdravotnické péče v konkrétním místě v Ugandě či – jak se dočtete v tomto vydání KT – při vrtní studní na Haiti. Troufám si tvrdit, že žádná čtenářská komunita jiného časopisu v této zemi nedokáže vytrvale podporovat tak rozmanité dobré dílo. JIŘÍ MACHÁNE, vedoucí redakce